

Ommelanden

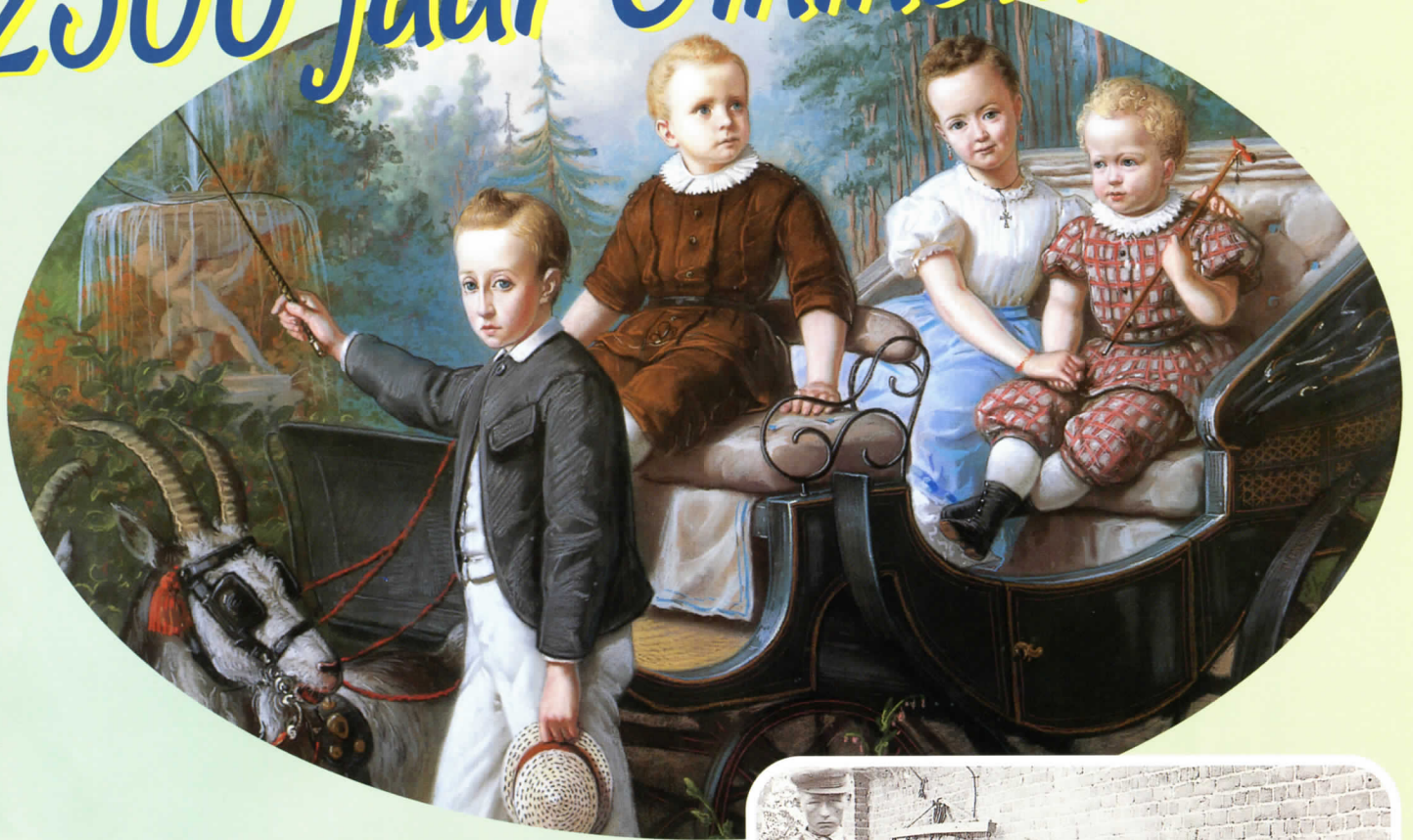

Beleef de geschiedenis
van uw streek

ACH LIEVE TIJD

2500 jaar Ommelanden

EEN REIS DOOR HET VERLEDEN

Zo'n 2500 jaar geleden zochten boeren van de schrale zandgronden een nieuwe toekomst. Zij trokken naar de vruchtbare klei in het noorden. Daar, dicht bij de zee, zochten ze de hoogste plekken op. Toch moesten zij bij hoge vloed voor hun leven vrezen. Daarom verhoogden zij hun woonstee met graszoden en afval. Zij smeten 'woonbulten' op: de wierden.

Ach Lieve Tijd vertelt het verhaal van de eerste en latere wierdenbewoners. Maar ook van de zwoegers op de zandruggen en in het natte veen, die wat verder van de kust woonden. Ommelanders werden ze genoemd, omdat hun dorpen in een boog om de stad Groningen lagen.

Ach Lieve Tijd gaat over de Ommelanders. Zij woonden in het Westerkwartier, Hunsingo en Fivelingo en hadden nauwe banden met de bewoners van het Oldambt en het Gorecht. Daarom leest u ook hun verhaal.

Ach Lieve Tijd is de geschiedenis van het volk van de Golden Raand. Een slag mensen dat van zich af wist te bijten als hun vrijheid, lijf en goed bedreigd werd. De stad Groningen kan erover meepraten!

Naamlozen en grote namen

Ach Lieve Tijd vertelt over het dagelijks leven: over de jonkers op hun indrukwekkende borgen, de herenboeren op hun trotse heerden, de landarbeiders in hun kleine huisjes en het heidevolk van de schamele keten. U leest over de naamlozen die op de schop stonden, de kloosters bevolkten, de zee bevoeren, achter de was-tobbe zweetten en bij pad en weg hun kostje bij elkaar scharrelen.

Andere Ommelanders maakten veel naam: de geleerde Rudolf Agricola, gierige Beetke van de Nienoord, de ontdekkingsreiziger Abel Tasman, Europees Commissaris Sizzo Mansholt en liedjeszanger Ede Staal. Zelfbewust en strijdbaar schreven de Ommelanders 2500 jaar lang hun fascinerende geschiedenis.

GRATIS dubbelzijdige reproductie
bij de fraaie linnen verzamelband

1 Ach Lieve Tijd 2500 jaar Ommelanden

Groningae et Omlandiae Dominium (zeventiende eeuw)

door Ludolf Tjarda van Starckenborgh
(collectie Groninger Archieven)

**DEZE
VERZAMELBAND
KOST SLECHTS**

€ 8,95

Alle 16 delen van **Ach Lieve Tijd** zijn te verzamelen in de fraaie linnen verzamelband, zodat een echt boekwerk ontstaat. Koop nu voor slechts **€ 8,95** de verzamelband en ontvang geheel gratis een fraaie reproductie van de zeventiende-eeuwse kaart 'Groningae et Omlandiae Dominium' van Ludolf Tjarda van Starckenborgh. Op de achterzijde is als extra de schoolplaat 'Terpdorp Niehove' door Riekele Prins afgebeeld. Een mooi cadeau!

1 Ach Lieve Tijd 2500 jaar Ommelanden

Terpdorp Niehove

Door Riekele Prins
(collectie Groninger Archieven)

Een mooi cadeau!

2500 jaar Ommelanden in 16 afleveringen

- Het verleden van uw streek, van uw voorouders
- Spannend geschreven, en toch verantwoord
- Deskundige redactie en auteurs
- In samenwerking met de Groninger Archieven en het Groninger Museum
- Elke maand een nieuwe aflevering over een nieuw thema
- Prachtige schilderijen, tekeningen, gravures en vele oude foto's op schitterend papier gedrukt
- Mooi cadeau bij verzamelband
- Geen abonnementsverplichting
- Kijk op www.achlievetijdommelanden.nl

16 delen in woord en beeld

Deze unieke serie is niet alleen boeiend om te lezen, maar ook schitterend om in te kijken. Prachtige schilderijen, interessante kaarten en documenten en vooral veel oude foto's maken 'Ach Lieve Tijd' tot een waar kijkgenot en een feest van herkenning. Vele afbeeldingen heeft u nog niet eerder gezien. Vooral de collecties van de Groninger Archieven en het Groninger Museum hebben hun bijdrage geleverd, evenals vele andere musea, archieven en tal van particuliere verzamelaars.

Heeft u de hele serie compleet, dan bezit u een boekwerk van 392 bladzijden met meer dan 1.000 illustraties.

Spaar en bewaar ze allemaal, want zo'n serie komt nooit weer.

2500 jaar Ommelanden in 16 afleveringen

Elke maand verschijnt een nieuwe aflevering van **Ach Lieve Tijd**. Elk deel handelt over een ander thema. Alle 16 samen vormen de geschiedenis van de Ommelanden

1 Golden Raand (Harm van der Veen)

Friezen en Ommelanders. Vroege boeren in het Gorecht. Arm en rijk in het Westerkwartier. 'Anderkantaipsters' van Hunsingo. Damsters en Woldjers van Fivelingo. Dwarse doorzetter van het Oldambt. Haat-liefdeverhouding met Stad. De Ommelander en zijn landschap.

2 Jonkers en Borgen (Johan de Haan)

Heren van het dorp. Steenhuizen en borgen. Prachtliovende en bedrijvige Ewsums op de Nienoord. Glorie van Menkema. Grandeur achter bomen, hagen en grachten. Pronk, pracht en macht. Familierelaties. Strijdlustige, geruchtmakende, bedaarde en beruchte jonkers. Verval en bewaard erfgoed.

3 Het leven van alledag (Martin Hillenga)

Voor dag en dauw. Zoepenbrij en roggebrood. De kraam, dopen, vrijen, trouwen en rouwen. Het jaar rond. Wassen, boenen en 'schonen'. Stromatras, bedstee en ledikant. Kleren maken de man en de vrouw. Andere tijden.

4 Herenboeren op de klei (Ijnte Botke)

Ontstaan van de herenboer. De Ommelander boer in eigen en andermans ogen. Verschillen per streek. De Groninger boer in de streekroman. Naar hogere beschaving. Politieke invloed. Geen koningen meer van het land.

5 Op de woelige baren (Harm van der Veen)

Vissers en varenlieden van de wierden. Vikingen. Vroege Ommelander havens. Ommelander kruisvaarders. Zeerovers. Rottumeroog. Delfzijl als havenstad. Vissers en robbenjagers. Coasters. Varende verzet: Zweedse lijn. Eemshaven. Veerdiensten. Wees wijs met de Waddenzee.

6 Kerken en Kloosters (Kees Reinders)

Liudger. Eerste parochies en kerken. Walfridus van Bedum. Kloosterleven. De kerk als 'kijkdoos'. Heiligenverering. Aduarder kring. Hervorming. Beeldenstorm. Winschoten als Klein Mokum. Afscheiding in Ulrum. Kerken als monumenten. Nieuwe geloofsgemeenschappen.

7 Kramers, kruideniers en fabrikanten (Albert Buursma)

Stapelrecht van Stad. Malen en brouwen. Tichelwerken. Handel in turf, schapen en ossen. Soltketen van Nienoord. Kiepkereels en joodse venters. Van smederij tot fabriek: Borga, Brons, Veen. Landbouwindustrieën. Scheepsbouw. Pinda's van de Spar.

8 Strijd om de macht (Paul Brood)

Verbond Stad en Ommelanden. 1594: Samen met Stad deel van de Republiek. Het dwarse koekalf Oldambt, Ommelander landdagen. Boerenopstand van 1748. Patriotten en prinsgezinden. Gouverneur Van Imhoff: 'keunenken zien handstok'. Okke Kluin moet hangen. Liberalen en radicalen.

Overal verkrijgbaar

Het eerste deel van 'Ach Lieve Tijd 2500 jaar Ommelanden' is nu te koop bij alle boekhandelaren, tijdschriftenverkopers en supermarkten in Stad en Ommeland. De hele serie bestaat uit 16 delen, elke maand komt een nieuwe aflevering. Het eerste deel heeft een introductieprijs van **€ 3,50**. De overige delen kosten €4,50 per deel.

Kijk ook op www.achlievetijdommelanden.nl

ACH LIEVE TIJD

2500 jaar Ommelanden

WAANDERS UITGEVERS

Deel 1
kost slechts
€ 3,50

9 Riestern en rederijken (Herman Maring)

Jaarmarkten. 28 augustus. Volksvermaak: kermissen, papegaaischieten, katknuppelen, palingtrekken, riestern. Hardrijderijen. Boeldagen. Tapperijen. Volksverheffing: Het Nut, rederijerskamers, ds. Uilkens. Oranjefeesten. Sport. Op Roakeldais. Delfsail.

10 Stadjes en dorpen (Karel Vlak)

Dorpen op wierden en onbedijkte kwelders. Houwingaham: verzwolgen door de zee. Verplaatste dorpen. Drie stadjes: Appingedam, Winschoten, Delfzijl. Leek, een bijzondere veenkolonie. Imkers, schepers en turfgravers in het onland. Verrommeling en allure.

11 Ziek en ellendig (Martin Hillenga)

Middeleeuwse kruidentuinen. Adolf Occo van Loppersum. Ziekenzaal van Aduard. Bagijneput van Marum. Chirurgijns, wikkers en banners. De platte-landsdokter. Epidemiën: cholera, pokken, malaria. Riolering. Waterleiding. Delfzicht en Sint-Lucas-ziekenhuis.

12 Lutje Ommelanders (Margriet Dijk)

Kloosterscholen. Kerspelscholen. Met de handen over elkaar. Op en om het schoolplein. Schoolmeesters. Bikkelen, knikkeren, hoepelen. Kinderrijm. Kinderlied. Grote gezinnen. Doorleren. Na-oorlogse jeugdcultuur. Op de plof! Jeugdherbergen in Delfzijl en Scheemda. Jongerencentra.

13 Over water, weg en spoor (Jan Oldenhuis)

Stadswegen. Kleilanen en reewegen. De diepen naar Stad. Snikkevaart. Postroutes. Verkeerscentrum Onderdendam. Beurtschepen en binnenschippers. Boderijders. Nieuwe kanalen: Eemskanaal, Van Starckenborghkanaal. Bus en trein. Op de fiets en in de auto.

14 Kleine huisjes (Ijnte Botke, Homme Wedman)

Wonen in het arbeidershuis. Woningwet 1901. Landarbeiderswet. Bedeling. De oude dag. Armhuizen. Besteden. Boden. Soorten arbeiders. Kisthalen. Onlusten en stakingen (1892/93, 1919, 1929). Gereformeerden, sociaal-democraten, communisten en anarchisten.

15 Wapengekletter en kanongebulder (Otto Doornbos)

Schieringers en Vetkopers. Habsburg grijpt de macht. Slag bij Heiligerlee. Schansenkrijg. Geuzen (Bartholt Entens). Bommen Berend. Exercitiegenootschappen. Schutterijen. Franse overheersing. Belgische vluchtelingen. Onder Duitse bezetting. Oefenterrein Marnewaard.

16 Wie niet dijken wil... (Otto Knottnerus)

Middeleeuwse overstromingen. Zijlvesten en kloosters. Verdrongen Reiderland. Novembervloed 1686. Kerstvloed 1717. Thomas van Seeratt. Bedijkingen. Molenpolders. Provinciale Waterstaat 1864. Stoomgemalen. Lauwerszee wordt Lauwersmeer. Geen buitendijks kanaal in de Dollard. Moderne wateroverlast.